

Số: 71/TB-BDU3

Bình Dương, ngày 27 tháng 02 năm 2025

THÔNG BÁO KẾT LUẬN THANH TRA

Về việc thanh tra Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương tín Chi nhánh Bình Dương

Ngày 23/12/2024, Chánh Thanh tra, giám sát ngân hàng Nhà nước Chi nhánh tỉnh Bình Dương ban hành Quyết định số 325/QĐ-BDU3 về việc thanh tra Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín Chi nhánh Bình Dương; từ 08/01/2025 đến ngày 20/02/2025, Đoàn thanh tra theo Quyết định số 325/QĐ-BDU3 đã tiến hành thanh tra tại Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín Chi nhánh Bình Dương (viết tắt là Chi nhánh/Sacombank BD).

Trên cơ sở báo cáo kết quả thanh tra ngày 24/02/2025 của Trưởng Đoàn thanh tra và ý kiến của cơ quan, tổ chức có liên quan (nếu có); Chánh Thanh tra, giám sát ngân hàng Nhà nước Chi nhánh tỉnh Bình Dương đã ban hành Kết luận thanh tra số 53/KL-BDU3 ngày 26/02/2025 (viết tắt là Kết luận thanh tra).

Căn cứ Điều 79 Luật Thanh tra năm 2022 về Công khai kết luận thanh tra, Thanh tra, giám sát ngân hàng Nhà nước Chi nhánh tỉnh Bình Dương thông báo các nội dung sau:

I. NỘI DUNG THANH TRA

- Cấp tín dụng (bao gồm cho vay, cam kết ngoại bảng và xử lý nợ xấu, thu hồi nợ ngoại bảng sau khi xử lý rủi ro) đối với các khách hàng lớn, các khách hàng tiềm ẩn rủi ro;
- Việc chấp hành quy định của pháp luật về phòng, chống rửa tiền, chống tài trợ khủng bố;
- Hoạt động mua bán ngoại tệ và hoạt động chuyển tiền ra nước ngoài;
- Hoạt động đại lý bảo hiểm.

II. KẾT QUẢ THANH TRA

1. Khái quát chung

Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín Chi nhánh Bình Dương (viết tắt là Sacombank BD hoặc Chi nhánh) được thành lập và đi vào hoạt động từ tháng 10/2002, có trụ sở hoạt động tại 431 Đại lộ Bình Dương, phường Phú Cường, Thành phố Thủ Dầu Một, tỉnh Bình Dương. Đến thời điểm 30/9/2024, Sacombank BD đã đi vào hoạt động trên địa bàn hơn 23 năm, hiện nay với mạng lưới hoạt động gồm 01 Chi nhánh và 07 PGD trực thuộc, với tổng số cán bộ công nhân viên 248 người (trong đó: Trình độ thạc sỹ 01 người, đại học 136 người và trình độ khác 111 người), Sacombank BD đã từng bước phát triển, đáp ứng các sản phẩm dịch vụ, tiện ích, dịch vụ ngân hàng trên địa bàn, cung ứng kịp thời vốn cho nền kinh tế, góp phần triển khai và phát huy

các chính sách tiền tệ của ngành theo đúng chỉ đạo của Chính phủ, thực hiện tốt chương trình, mục tiêu phục hồi và phát triển kinh tế xã hội tại địa phương, đảm bảo an sinh xã hội trên địa bàn.

Sacombank BD cũng đã cố gắng nỗ lực xây dựng thương hiệu và nhận diện thương hiệu của Sacombank, đưa các dịch vụ tiện ích ngân hàng đến người dân trên địa bàn tỉnh; thực hiện đồng loạt các giải pháp để tăng trưởng tín dụng và kiểm soát chất lượng tín dụng qua các năm. Bên cạnh đó, Chi nhánh cũng tích cực tham gia các công tác an sinh xã hội trên địa bàn.

Qua thanh tra, kết quả ghi nhận như sau:

Chi nhánh đã nỗ lực vượt qua những khó khăn chung của nền kinh tế, mở rộng các hoạt động kinh doanh, giảm lãi suất vay và triển khai thực hiện các chương trình chính sách hỗ trợ, phục hồi nền kinh tế theo chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và của ngành Ngân hàng.

Các mặt hoạt động của Chi nhánh trong thời hiệu thanh tra đều ổn định, tăng trưởng và về cơ bản, Sacombank BD đã tuân thủ quy định của pháp luật, của ngành ngân hàng, quy định nội bộ của Sacombank; đã thực hiện kiểm soát rủi ro trong hoạt động và phát huy được những ưu điểm, thế mạnh của Chi nhánh.

2. Kết quả thanh tra

2.1. Đối với hoạt động cấp tín dụng

Về cơ bản, Sacombank BD tuân thủ các quy định của pháp luật, ngành ngân hàng về lãi suất trong hoạt động cho vay; chấp hành quy định của pháp luật về hoạt động cho vay và xử lý nợ xấu, thu hồi nợ ngoại bảng.

Sacombank đã ban hành tương đối đầy đủ các quy định nội bộ về cấp tín dụng, quản lý tiền vay (gồm: quy chế, quy định nghiệp vụ cấp tín dụng; quy chế bảo lãnh ngân hàng; quy định nghiệp vụ bảo lãnh; quy chế quản lý nợ, quy trình xử lý và thu hồi nợ; quy định nội bộ về từng loại hình sản phẩm cấp tín dụng...); quy định về phân loại tài sản có, trích lập và sử dụng dự phòng rủi ro; quy định phân cấp, ủy quyền và trách nhiệm của từng cá nhân, bộ phận trong việc thẩm định, phê duyệt, quyết định cho vay đối với một khách hàng... áp dụng trong hệ thống.

Bên cạnh những ưu điểm, Sacombank BD vẫn còn một số tồn tại, hạn chế, cần phải rà soát để khắc phục, chỉnh sửa nhằm giảm thiểu các rủi ro xảy ra trong quá trình hoạt động cho vay, cụ thể:

a) Các tồn tại chung

- Đối với khách hàng cá nhân/hộ kinh doanh: cho vay phương án bổ sung vốn lưu động, Chi nhánh thẩm định tình hình tài chính, tổng nhu cầu của phương án kinh doanh nhưng chưa thu thập đầy đủ hồ sơ, tài liệu chứng minh số liệu đã thẩm định; hồ sơ, tài liệu chứng minh mục đích sử dụng vốn vay (thương mại, dịch vụ, tiêu dùng trên 100 triệu đồng) chỉ có biên bản giao nhận hàng hóa hoặc phiếu chi, bảng kê mua hàng hóa dịch vụ là chưa phù hợp quy định pháp luật (Hóa đơn giá trị gia tăng).

- Chi nhánh thực hiện giải ngân vào tài khoản thanh toán của khách hàng vay, để khách hàng chuyển khoản trực tiếp cho bên thụ hưởng hoặc rút tiền mặt là chưa phù hợp quy định Thông tư 21/2017/TT-NHNN. Tuy nhiên, do một số nguyên

nhân khách quan liên quan đến hoạt động kinh doanh của khách hàng như: khách hàng thanh toán cho nhiều bên thụ hưởng nên đề nghị giải ngân vào tài khoản thanh toán, sau đó sử dụng dịch vụ chuyển tiền điện tử để chủ động trong việc thanh toán, rút ngắn thời gian giao dịch; khách hàng tập trung các giao dịch qua tài khoản thanh toán để thuận tiện kiểm soát các giao dịch và kê khai báo cáo tài chính, báo cáo thuế hoặc cơ quan thuế xác minh giao dịch của khách hàng.... Do đó, khách hàng đề nghị Ngân hàng giải ngân vào tài khoản thanh toán, để chủ động trong việc thanh toán với đối tác.

- Chi nhánh thẩm định và cấp tín dụng cho khách hàng với nguồn thu nhập trả nợ theo hồ sơ vay vốn từ lương, sản xuất kinh doanh việc thanh toán chủ yếu bằng tiền mặt nhưng kiểm soát nguồn thu khách hàng chưa chặt chẽ, đảm bảo khả năng trả nợ ngân hàng. Bên cạnh đó, Chi nhánh chưa thẩm định các yếu tố khác làm ảnh hưởng đến thời hạn cho vay để xét duyệt cho vay với thời hạn cho vay không phù hợp với hoạt động kinh doanh của khách hàng.

- Một số khoản vay của khách hàng, Chi nhánh thực hiện kiểm tra, giám sát vốn vay, kiểm tra sau vay định kỳ chưa thực hiện đầy đủ theo quy định nội bộ, về việc thu thập tài liệu, chứng từ có liên quan đến nội dung kiểm tra.

- Chi nhánh thực hiện cho vay chuyển nhượng/hoàn vốn chuyển nhượng bất động sản căn cứ nhu cầu vốn theo giá trị chuyển nhượng trên hợp đồng đặt cọc, hồ sơ chưa thu thập hợp đồng chuyển nhượng có công chứng.

b) Tồn tại, sai sót cụ thể

- Phương án vay vốn của khách hàng chưa thể hiện đầy đủ nội dung theo quy định như tổng nguồn vốn cần sử dụng, chi tiết các loại nguồn vốn trong tổng nguồn vốn cần sử dụng, kế hoạch kinh doanh và nguồn trả nợ, gồm 01 khách hàng.

- Chi nhánh chưa thu thập hoặc thu thập nhưng không đầy đủ, phù hợp với hồ sơ vay vốn, hồ sơ pháp lý của khách hàng, gồm 06 khách hàng.

- Chi nhánh thực hiện thẩm định phương án, dự án sử dụng vốn vay chưa chặt chẽ, chưa thu thập chứng từ hoặc thu thập nhưng chưa đầy đủ, chưa phù hợp với nguồn thu nhập; phân kỳ trả nợ chưa phù hợp với nguồn thu của khách hàng: gồm 06 khách hàng.

- Một số tồn tại khác liên quan đến thỏa thuận cho vay, gồm 04 khách hàng.

c) Cảnh báo rủi ro

- Chi nhánh cấp tín dụng bổ sung vốn lưu động cho khách hàng cá nhân, hoạt động kinh doanh của khách hàng chủ yếu nguồn thu bằng tiền mặt không thông qua tài khoản của khách hàng tại Sacombank, chứng từ chứng minh nguồn thu nhập của khách hàng chưa đầy đủ, chưa đảm bảo tính xác thực. Điều này có thể phát sinh rủi ro tín dụng khi Chi nhánh chưa kiểm soát được nguồn thu nhập, tình hình tài chính của khách hàng thông qua tài khoản thanh toán.

- Cảnh báo rủi ro tín dụng đối với việc giải ngân cho vay thanh toán tiền hàng với các đối tác đồng thời phát sinh quan hệ vừa mua và bán với khách hàng, khó kiểm soát dòng tiền và giám sát sử dụng vốn của khách hàng, tiềm ẩn rủi ro trong hoạt động kinh doanh của khách hàng, dẫn đến khách hàng có thể mất khả năng thanh toán.

- Cảnh báo rủi ro tín dụng đối với một số khách hàng hoạt động kinh doanh không hiệu quả, báo cáo tài chính mất cân đối, hệ số thanh toán thấp.

2.2. Việc chấp hành quy định pháp luật về hoạt động mua bán ngoại tệ và hoạt động chuyển tiền ra nước ngoài

Sacombank có ban hành quy trình, quy định về thực hiện hoạt động kinh doanh tiền tệ áp dụng trong hệ thống Sacombank; các quy định về thủ tục, hồ sơ, chứng từ có liên quan đến hoạt động thanh toán quốc tế tại Sacombank... phù hợp theo quy định của pháp luật.

Trong thời kỳ thanh tra, Chi nhánh chỉ phát sinh nghiệp vụ giao dịch mua, bán ngoại tệ giao ngay, giao dịch mua, bán ngoại tệ kỳ hạn và giao dịch mua, bán ngoại tệ hoán đổi; không phát sinh giao dịch mua, bán ngoại tệ quyền chọn. Chi nhánh đã thực hiện niêm yết công khai loại ngoại tệ giao dịch, tỷ giá mua, bán các loại ngoại tệ với khách hàng qua màn hình LCD tại trụ sở Chi nhánh.

Qua kiểm tra chọn mẫu một số giao dịch mua bán ngoại tệ, chuyển tiền ra nước ngoài phát sinh trong thời kỳ thanh tra, chưa phát hiện Chi nhánh thực hiện tỷ giá mua bán ngoại tệ không phù hợp theo quy định của NHNN. Các giao dịch mua bán ngoại tệ, chuyển tiền ra nước ngoài có nội dung giao dịch phù hợp theo quy định quản lý ngoại hối và Chi nhánh có thu thập hồ sơ, chứng từ chứng minh mục đích sử dụng ngoại tệ theo quy định.

2.3. Việc chấp hành quy định của pháp luật về phòng, chống rửa tiền, chống tài trợ khủng bố

Sacombank đã xây dựng quy định nội bộ đầy đủ theo quy định tại khoản 1 Điều 24 Luật PCRT năm 2022, Điều 5 Thông tư 09/2023/TT-NHNN.

Sacombank BD có thành lập Ban phòng chống tham nhũng, tội phạm, tiêu cực và rửa tiền, Ban phòng chống tham nhũng, tội phạm, tiêu cực và rửa tiền tại Chi nhánh Bình Dương và các PGD trực thuộc.

Trong thời kỳ thanh tra, Sacombank BD có phân công bộ phận chịu trách nhiệm về phòng, chống rửa tiền tại Chi nhánh phù hợp theo quy định và có thực hiện chương trình đào tạo hàng năm về nghiệp vụ PCRT cho cán bộ, nhân viên chuyên trách, bán chuyên trách PCRT và cán bộ, nhân viên có liên quan đến việc thực hiện các giao dịch tiền, tài sản với khách hàng theo quy định.

Sacombank BD cũng thực hiện nhận biết khách hàng, nhận biết khách hàng thông qua bên thứ ba, thông tin nhận biết khách hàng, cập nhật thông tin nhận biết khách hàng, xác minh thông tin nhận biết khách hàng theo quy định; thực hiện phân loại khách hàng theo mức độ rủi ro rửa tiền theo phương pháp phương pháp chấm điểm và Quy trình chấm điểm, phân loại khách hàng tại Sacombank được thực hiện tự động bởi Chương trình AML Express và Chương trình Compliance Link.

Tuy nhiên, qua kiểm tra có một số giao dịch chuyển tiền, cán bộ nghiệp vụ tại Chi nhánh thực hiện kiểm tra thông tin khách hàng chưa đầy đủ theo quy định nội bộ nhưng các thông tin này cũng đã được hệ thống quét tự động bằng chương trình AML Express trước khi thực hiện giao dịch.

2.4. Việc chấp hành quy định trong hoạt động đại lý bảo hiểm

Sacombank BD thực hiện hoạt động đại lý bảo hiểm phù hợp theo quy định và nội dung thỏa thuận trong hợp đồng đại lý bảo hiểm.

Qua chọn mẫu một số hồ sơ, chưa phát hiện Sacombank BD bắt buộc khách hàng vay phải mua bảo hiểm ngoài các trường hợp bắt buộc phải mua bảo hiểm theo quy định.

Chi nhánh đáp ứng điều kiện đối với tổ chức hoạt động đại lý bảo hiểm theo quy định tại điểm c khoản 1 Điều 62 Nghị định 46/2023/NĐ-CP ngày 01/07/2023.

3. Nguyên nhân hạn chế, vi phạm

a) Nguyên nhân khách quan

- Hoạt động kinh doanh của khách hàng đa dạng, giao dịch thanh toán thường xuyên với nhiều đối tác, nên có nhu cầu chủ động sử dụng dịch vụ chuyển tiền điện tử trong việc thanh toán; việc kiểm soát các giao dịch và kê khai báo cáo tài chính, báo cáo thuế hoặc cơ quan thuế xác minh giao dịch của khách hàng gặp khó khăn khi không thực hiện qua tài khoản thanh toán.

- Chính sách kinh doanh trong giai đoạn phục hồi kinh tế của khách hàng thường xuyên thay đổi nên khi tiếp nhận đề xuất của khách hàng, đặc biệt đối tượng khách hàng cá nhân chưa được sâu sát và chặt chẽ.

b) Nguyên nhân chủ quan

- Một số bộ phận cán bộ chưa quan tâm và sâu sát trong khâu thu thập tài liệu, chứng từ chứng minh nội dung thẩm định, kiểm tra, giám sát khoản vay của khách hàng, dẫn đến phát sinh những tồn tại, sai sót qua thanh tra.

- Chi nhánh thực hiện kiểm tra, giám sát, theo dõi chưa chặt chẽ mục đích sử dụng vốn đối với các khoản cho vay của khách hàng đặc biệt là các khoản vay của khách hàng cá nhân, sau khi giải ngân vào tài khoản thanh toán; thiếu biện pháp quản lý nguồn thu bằng tiền mặt của khách hàng.

4. Xác định trách nhiệm

a) Trách nhiệm tập thể

Ban lãnh đạo Chi nhánh, các Phòng giao dịch, phòng nghiệp vụ tại Chi nhánh có liên quan cùng chịu trách nhiệm chung trong các tồn tại, sai sót và vi phạm có liên quan đến công tác thẩm định, trình, kiểm soát, hồ sơ cho vay; tồn tại trong hoạt động nghiệp vụ khác đã nêu trên tại phần II kết quả kiểm tra, xác minh.

b) Trách nhiệm cá nhân

Các cá nhân có liên quan đến các tồn tại, sai sót và vi phạm đã được nêu tại phần II kết quả kiểm tra, xác minh chịu trách nhiệm cá nhân theo nhiệm vụ, quyền hạn của mình trong việc thực hiện từng nghiệp vụ, từng công việc được phân công và từng hồ sơ, chứng từ khi ký, kiểm soát, trình, thẩm định, tái thẩm định, phê duyệt ở từng khách hàng trong từng thời điểm.

III. KIẾN NGHỊ CÁC BIỆN PHÁP XỬ LÝ

1. Kiến nghị đối với Giám đốc Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín Chi nhánh Bình Dương

Chỉ đạo các bộ phận có liên quan rà soát, xác định trách nhiệm của tập thể, cá

nhân có liên quan đến các tồn tại, hạn chế, sai sót chung và sai sót cụ thể đã được nêu trên để tổ chức họp rút kinh nghiệm. Đồng thời, chỉ đạo thực hiện khắc phục, chỉnh sửa các kiến nghị của Kết luận thanh tra theo quy định. Trường hợp, không thực hiện khắc phục được ngay các kiến nghị, Sacombank BD phải xây dựng kế hoạch thực hiện trình cấp có thẩm quyền phê duyệt theo quy định pháp luật đối với các kiến nghị sau đây:

1.1. Về hoạt động cấp tín dụng

- Chỉ đạo bộ phận tác nghiệp tín dụng rút kinh nghiệm và thực hiện giải ngân vốn cho vay bằng tiền mặt hoặc thông qua tài khoản thanh toán của khách hàng vay theo đúng quy định pháp luật. Đồng thời, giám sát chặt chẽ dòng tiền giải ngân, đảm bảo khách hàng sử dụng vốn vay đúng mục đích.

- Rút kinh nghiệm và tiến hành thu thập đầy đủ, phù hợp các tài liệu liên quan đến pháp lý đối với 04 khách hàng.

- Rút kinh nghiệm và rà soát các khoản vay của 06 khách hàng, tiến hành thu thập bổ sung các tài liệu, chứng từ còn thiếu/chưa phù hợp hoặc thẩm định, đánh giá lại hoạt động kinh doanh, nhu cầu vốn và khả năng tài chính của khách hàng đính kèm các chứng từ, tài liệu liên quan đến nội dung thẩm định, để có biện pháp điều chỉnh quan hệ tín dụng phù hợp, nhằm hạn chế rủi ro tín dụng có thể xảy ra.

- Rút kinh nghiệm và chấp hành nghiêm, đầy đủ các quy định nội bộ, các điều kiện phê duyệt tín dụng của Sacombank.

- Rút kinh nghiệm đối với việc sửa đổi, bổ sung thỏa thuận cho vay, hướng dẫn khách hàng lập phương án sử dụng vốn vay phù hợp quy định pháp luật.

1.2. Đối với công tác về PCRT, chống TTKB

Chi nhánh rút kinh nghiệm và thực hiện kiểm tra đầy đủ thông tin khách hàng trước khi thực hiện giao dịch chuyển tiền theo quy định.

2. Khuyến nghị

Chi nhánh đặc biệt quan tâm các nội dung cảnh báo rủi ro đã được Đoàn thanh tra nêu trên, để có biện pháp kiểm soát các khoản cho vay bổ sung vốn lưu động phục vụ sản xuất kinh doanh đối với khách hàng được cấp hạn mức tín dụng tại nhiều tổ chức tín dụng hoặc giải ngân cho bên thụ hưởng có quan hệ vừa mua, vừa bán với khách hàng vay; nguồn thu từ hoạt động kinh doanh lớn nhưng chủ yếu bằng tiền mặt; hoạt động kinh doanh không hiệu quả, báo cáo tài chính mất cân đối, hệ số thanh toán thấp, nhằm hạn chế phát sinh rủi ro tín dụng hoặc cho vay vượt quá tổng nhu cầu vốn của khách hàng và trùng lặp giữa các Chi nhánh TCTD.

Nơi nhận:

- CQTGSNH;
- Vụ Truyền thông (để kiểm duyệt);
- Lưu: TTra, HSTT.

**CHÁNH THANH TRA, GIÁM SÁT
NGÂN HÀNG**

Lê Quang Nam